

Sygn. akt IV CZ 7/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku M. K.
przy uczestnictwie G. N. i in.,
o zniesienie współwłasności nieruchomości,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 kwietnia 2015 r.,
zażalenia uczestnika postępowania P. K.
na postanowienie Sądu Okręgowego w L.
z dnia 5 września 2014 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i pozostawia
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego przed
Sądem Najwyższym w orzeczeniu kończącym postępowanie
w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 września 2014 r. Sąd Okręgowy w sprawie z wniosku M. K. o zniesienie współwłasności nieruchomości odrzucił podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. apelację wniesioną przez uczestnika postępowania Piotra Kowalika od postanowienia Sądu Rejonowego w L. z dnia 17 czerwca 2013 r.

Zdaniem Sądu skarżący nie uzupełnił w wyznaczonym terminie braku formalnego apelacji polegającego na tym, że zakres żądanej zmiany postanowienia z dnia 17 czerwca 2013 r. pozostawał w sprzeczności z zakresem zaskarżenia wskazanym w apelacji. Sąd Okręgowy wskazał, że uczestnik P. K. zaskarżył postanowienie z dnia 17 czerwca 2013 r. w całości, tymczasem w piśmie procesowym z dnia 11 czerwca 2014 r. zawarł on wniosek apelacyjny, który odnosi się do jedynie do niektórych rozstrzygnięć zawartych w punktach: I, II, III, IV, V postanowienia z dnia 17 czerwca 2013 r., pominięte zostały rozstrzygnięcia zawarte w punktach: VI, VII, VIII, IX, X. W związku z powyższym Sąd Okręgowy L. powziął wątpliwości co do rzeczywistego zakresu zaskarżenia postanowienia z dnia 17 czerwca 2014 r. Sąd podkreślił, że postanowieniem z dnia 5 czerwca 2014 r. uczestnik P. K. został wezwany do uzupełnienia braku formalnego apelacji przez dokładne zaznaczenie sposobu i zakresu żądanej zmiany zaskarżonego postanowienia, tj. dokładne wskazanie, w jaki sposób mają zostać zmienione poszczególne rozstrzygnięcia, przy czym zakres żądanej zmiany powinien odpowiadać zakresowi zaskarżenia postanowienia. W ocenie Sądu pismo procesowe skarżącego wniesione w dniu 11 czerwca 2014 r. nie stanowi właściwego wykonania postanowienia z dnia 5 czerwca 2014 r. Z tych przyczyn Sąd Okręgowy postanowił jak wyżej.

Zażalenie na postanowienie z dnia 5 września 2014 r. wniósł uczestnik P. K., zaskarżając to postanowienie w całości. Zarzucił naruszenie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. w zw. 13 § 2 k.p.c. z uwagi na fakt, że Sąd Okręgowy przyjął, iż wniosek apelacyjny przedstawiony przez skarżącego nie został sformułowany w sposób prawidłowy. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie. Wnoszący apelację uczestnik, stosownie do wezwania sądu, sprecyzował dokładnie zakres żądanej zmiany postanowienia działowego. Rozstrzygnięcia w sprawach działowych obejmujących sprawy o zniesienie współwłasności (art. 617 i n. k.p.c.), dział spadku (art. 688 w zw. z art. 617 i n. k.p.c.) i podział majątku wspólnego (art. 567 § 2 w zw. z art. 688 i 617 i n. k.p.c.) stanowią jedną całość w tym sensie, że wszystkie dyspozycje orzeczenia działowego są wzajemnie zależne i wzajemnie uwarunkowane. W szczególności taki ścisły związek zachodzi między orzeczeniem o podziale rzeczy a orzeczeniem przyznającym określonym współwłaścicielom spłaty gotówkowe. W judykaturze Sądu Najwyższego zwraca się uwagę, że nierozzerwalny związek zachodzi zwłaszcza pomiędzy rozstrzygnięciem o sposobie podziału i orzeczeniem o spłatach lub dopłatach, wadliwość jednego rozstrzygnięcia skutkuje koniecznością zmiany lub uchylenia orzeczenia działowego w całości. Integralność orzeczenia w sprawach działowych ma tę konsekwencję, że sąd może wyjść poza granice zaskarżenia oraz granice wniosków apelacji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 1964 r. (III CR 294/64, OSNC 1965/7-8/130). W uchwale z dnia 17 listopada 2009 r., (III CZP 83/09, OSNC 2010/5/69) Sąd Najwyższy przyjął, że zaznaczenie w apelacji zakresu żądanej zmiany lub uchylenia zaskarżonego orzeczenia w sposób niezgodny z granicami zaskarżenia nie stanowi braku uniemożliwiającego nadanie biegu apelacji, jeżeli ze względu na tzw. integralność zaskarżonego orzeczenia sąd drugiej instancji może wyjść poza te granice oraz granice wniosków.

Przedmiotem zniesienia współwłasności w niniejszej sprawie jest zabudowana nieruchomość, a ze względu na sposób zniesienia współwłasności przez ustanowienie odrębnej własności kilku lokali, zmiana rozstrzygnięcia w odniesieniu do jednego z nich prowadzi do zmian w zakresie dopłat lub spłat odpowiednio do udziałów każdego ze współwłaścicieli.

Nie można wobec tego podzielić stanowiska, że apelacja uczestnika P. K. dotknięta jest takim brakiem formalnym, który uniemożliwia nadanie biegu apelacji, a miałyby wynikać to z faktu, iż skarżący pomimo zaskarżenia w całości

postanowienia działowego, we wniosku apelacyjnym wskazał wnosił o zmianę rozstrzygnięcia tylko odnośnie kilku wyodrębnionych lokali.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.